

Utvalg: Fakultetsstyret ved Det juridiske fakultet
Sak: 104/23
Møtedato: 7.11.23
Journalnummer: 2023/1803

BOA-rapport: økonomi og prosjektportefølje

Innledning

Det er vedtatt at forskningsutvalget (FU) og fakultetsstyret skal bli forelagt en rapport om fakultetets bidrags- og oppdragsfinansierte aktiviteter (BOA) to ganger i året, med oversikt over fakultetets BOA-inntekter, prosjektportefølje og status for pågående søknadsprosesser (sistnevnte vil kun bli presentert i 1. kvartal i forbindelse med Forskningsrådets hovedsøknadsfrist). Målet med BOA-rapportene er å gjøre FU og fakultetsstyret mer kjent med status for BOA og implisitt utfordringene når det gjelder fakultetets ambisjoner om å øke eksternfinansieringen for å utvide forskningskapasiteten til fagmiljøene.

For øvrig vises det til fakultetets strategiplan 2016 – 2022, [strategiplan 2023 – 2030](#), FU-sak 39/21 – Strategi for bidrags- og oppdragsfinansiert virksomhet (BOA) 2022 – 2027 (vedlegg 1) og til det pågående arbeidet med handlingsplanen for forskning 2024 – 2025.

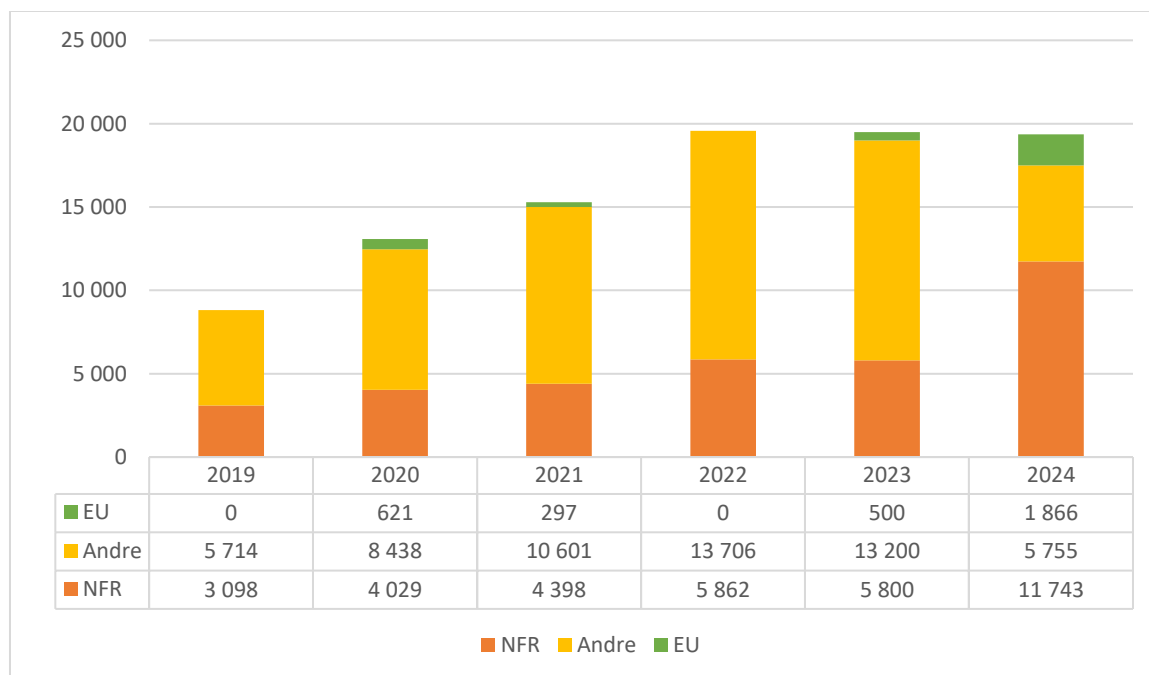
Finansieringslandskapet

Som figuren under viser, var inntektene fra BOA i 2022 på ca NOK 20 millioner, som er en relativt stor økning sammenlignet med de tre foregående årene. Prognosene for 2023 og 2024 er på omtrent samme nivå som for 2022.

De samlede BOA-inntektene i perioden 2019 – 2022 utgjør i gjennomsnitt noe under 10 % av fakultetets totalbudsjett. Dette er prosentvis den laveste BOA-andelen av fakultetenes totalbudsjetter ved UiB.

BOA-inntekter 2019 – 2024 (i NOK 1 000) ¹

Som figuren viser, er det kategorien “andre” som utgjør de største inntektene. Hovedkildene kommer fra offentlig sektor (departement/direktorat/etater), Trond Mohn stiftelse (tidligere Bergens forskningsstiftelse) og Akademiavtalen (samarbeidsavtalen mellom UiB og Equinor). I tillegg kan det nevnes at i underkant av NOK 1 million kommer fra fond og legat (jf Meltzerfondet) og andre finansieringskilder når det gjelder såkornsmidler.

Inntektene fra Norges forskningsråd har i den siste femårsperioden vært relativt stabile, men vil øke i årene fremover (jf prognosen for 2024), som følge av flere prosjekter som nylig har fått bevilgning (se omtalen under). Inntektene fra EU (Horizon 2020 og Horizon Europe) er relativt ubetydelige, men disse inntektene forventes å stige i årene framover som et resultat av fakultetets målrettede satsing på flere ERC-prosjekter ² og deltakelse i prosjekter som er knyttet til de store samfunnsutfordringene (Horizon Europe, Pillar 2).

Prosjektporteføljen og det tematiske landskapet

Fakultetet har til sammen 32 pågående eksterntfinansierte forskningsprosjekter³. Av disse koordineres 18 av fakultetet, mens fakultetet er partner i de øvrige. Det vises til vedlegg 2 for

¹ Tabellen viser regnskapsførte tall for perioden 2019 – 2022 oppgitt i NOK 1 000. Tallene for 2023 og 2024 er prognoser. I tallene inngår forskningsprosjekt, oppdragsprosjekt og driftsprosjekt (midler til reiser/opphold, såkornsmidler m.m.)

² ERC står for “European Research Council”

³ De fem nye nettverksprosjektene med finansiering fra Forskningsrådet (omtalt under) er inkludert i dette tallet.

en samlet oversikt over porteføljen og til fakultetets [nettsider](#) for mer informasjon om de respektive prosjektene.

I forrige strategiperiode var fakultetets satsingsområder knyttet til klima- og energiomstilling, globale samfunnsutfordringer og havforvaltning – i tillegg til strafferett, konkurranserett og formuerett. Av disse er det primært tema/problemstillinger knyttet til *strafferett*, *klima- og energiomstilling* og *konkurranserett* som det forskes på i de etablerte prosjektene.

I gjeldende strategiplan fremheves det tre faglige tyngdepunkt som det skal legges særlig vekt på å utvikle; 1) *klima- og energirett*, 2) *rettsstat og internasjonalt rettssamarbeid* og 3) *rammevilkår for næringsvirksomhet og nyskaping*. Som nevnt har fakultetet allerede flere pågående prosjekter knyttet til tyngdepunktet klima- og energirett, som må ses i sammenheng med det sterke tverrfaglige miljøet ved UiB og den sentrale satsingen på klima og energiomstilling som har pågått over flere år. Det er også flere søknader som er under behandling på dette feltet og som kan gi ytterligere styrking av fagfeltet.

Tema relatert til tyngdepunktet *Rettsstat og internasjonalt samarbeid* er også til stede i enkelte av prosjektene (blant annet CENTENOL som er omtalt under), men dette forventes å øke gjennom strategiperioden. Det forventes også en økning av prosjekter som inngår i det tredje tyngdepunktet, særlig når det gjelder de rettslige rammevilkårene for bruken av kunstig intelligens⁴. På dette feltet lanserte nylig regjeringen en satsing på NOK 1 milliard i forskningsmidler.⁵

Fakultetet har som kjent en stor bredde i forskningen sin, noe som også gjenspeiler seg i BOA-porteføljen med tema som strekker seg utover, eller gjør mer spesifikke dypdykk i satsingsområdene og tyngdepunktene i strategiplanene. Eksempler på dette er forskning på psykisk syke lovbrøtere, barn- og barnevernsrett, alternative former for sivil tvisteløsning, studier av skatterettslige grunnbegreper, punktstudier i rettshistorien og i komparativ rett, moderne krigers folkerett og forskning på utfordringer i arbeidsliv og velferdsordninger.

For øvrig har de fleste prosjektene internasjonale nettverk i form av samarbeidspartnere eller assosierte forskningsmiljø/nettverk, og flere av prosjektene er i tillegg tverrfaglige. Det inngår eksternfinansierte rekrutteringsstillinger (stipendiat eller postdoktor) i de fleste prosjektene som koordineres av fakultetet, og flere av prosjektene har også rekruttert masterstudenter til å skrive masteroppgaver innenfor gjeldende tematikk.

Nye forskningsprosjekter i 2023

CENTENOL

Centre on the Europeanization of Norwegian Law (2023 - 2027)

Senteret skal både utfordre og utvide dagens kunnskap om EU- og EØS-rett ved hjelp av forskning, undervisning, formidling og nettverksaktiviteter. Blant annet har NAV-saken vist at det er nødvendig med økt innsikt på EU- og EØS-rett. Senteret samarbeider med Universitetet i Agder, Universitetet i Stavanger, Reykjavik Universitet og Liechtenstein-Institut. Senteret er finansiert av Norges forskningsråd med NOK 21 millioner. Dette er den største utlysingen noen gang som spesifikt er rettet mot rettsvitenskapelig forskning. Senteret har sin forankring i forskergruppen for Europarett.

⁴ Fakultetet er per i dag involvert i to prosjekter innen KI – det ene med finansiering fra Trond Mohn stiftelse (oppstart xxx 2023) og det andre med finansiering fra Horizon Europe (oppstart i 2025). Disse koordinere av henholdsvis SV-fakultetet og MN-fakultetet.

⁵ <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/regjeringen-med-milliardsatsing-pa-kunstig-intelligens/id2993214/>

CHILDCRIM

Assessments about children's criminal insanity and violence risk (2023 – 2028)

Prosjektet skal studere vurderinger av strafferettslig utilregnelighet og voldsrisiko for barn som er over den kriminelle lavalder. Prosjektet vil analysere sakkyndigrapporter og dommer, og blant annet se på hvordan barns rettigheter og kunnskap om barns utvikling påvirker vurderingene. Prosjektet er tverrfaglig i krysningen mellom rettsvitenskap og psykologi, og er et samarbeid med Helse Bergen (Kompetansesenter for sikkerhets-, fengsels- og rettspsykiatri). Fra fakultetet deltar Linda Gröning (prosjektleder) og Ingun Fornes (assisterende prosjektleder), og det skal i tillegg ansettes en postdoktor fra 2024. Prosjektet er finansiert av Norges forskningsråd med NOK 12 millioner, og er knyttet til forskergruppen for rett, filosofi og psykisk helse som ble etablert ved fakultetet i 2023.

LaW-BALANCE

Life and Work in Balance: Legal responses to working life in times of change and crisis (2023 – 2027)

Prosjektet skal analysere det juridiske rammeverket for et arbeidsliv i omstilling, og sentrerer rundt konseptet "arbeid-liv-balanse". Prosjektet vil særlig ha fokus på fleksible arbeidsordninger og betalt permisjon fra arbeid, samt på vern mot diskriminering når disse rettighetene håndheves. En viktig dimensjon er hvordan norsk rett på området påvirkes av EU- og EØS-retten. Fra fakultetet deltar Melanie Hack (prosjektleder) og Tine Eidsvaag, og det skal i tillegg ansettes to stipendiater eller forskere/postdoktorer fra 2024. Prosjektet er finansiert av Norges forskningsråd med NOK 10 millioner, og knyttet til forskergruppen for Europarett og til CENTENOL.

Nye nettverksprosjekter

Som en oppfølging av JUREVAL, lyste Forskningsrådet i 2022 ut midler til nettverksaktiviteter i regi av forskergruppene ved de evaluerte institusjonene. Formålet var å styrke fagutvikling og faglig fornyelse, spesielt i forbindelse med forskning på regulatorisk utvikling for å møte viktige samfunnsutfordringer. Institusjonene kunne også søke om midler til utvikling/etablering av nasjonale ph.d.-kurs. Det var en forutsetning for å bli tildelt midler at forskergruppene hadde konkrete planer om å utvikle en prosjektsøknad til nasjonale eller internasjonale finansører innen utgangen av prosjektperioden. Følgende initiativ ble tildelt støtte gjennom denne ordningen:

“Et fremragende internasjonalt miljø for komparativ rett og rettskulturelle studier (KultKomp)” (2023 – 2027) (Forskergruppen for rettskultur)

Målet er å videreutvikle forskergruppens nordiske og internasjonale nettverk for å skape et bredt faglig og metodisk kunnskapsgrunnlag for alle typer rettskomparative analyser, og etablere Bergen som et fremragende internasjonalt miljø for rettskulturelle studier, basert på tverrfaglig grunnforskning med bl.a. sosiologiske, historiske og empiriske perspektiver. Finansieringen fra Norges forskningsråd er på NOK 1 761 000 til nettverk og ph.d.-kurs med kandidater fra hele Norden som målgruppe.

“Wicked Waters: Strengthening a Leading Research Environment for Wicked Problems in Green and Sustainable Maritime Governance in the Nordics” (2023 – 2027)
(Forskergruppen for klima-, energi- og miljørett)

Målet er å bygge opp forskergruppen til et nettverk som skal fremme utviklingen av den rettslige reguleringen tilknyttet teknologisk fremgang, klimaendringer og samfunnets behov for et bærekraftig maritimt miljø, men særlig fokus på a) flerbruk av havet, b) sirkulære, og livssyklustilnærminger til maritime aktiviteter og c) en bærekraftig offshore-finansiering. Finansieringen fra Norges forskningsråd er på NOK 1 299 000 til nettverk og ph.d.-kurs.

“Skattelegging i en digital og global økonomi” (2023 – 2027) (Forskergruppen for skatt og avgift)

Målet for satsingen er å avklare hvordan gjeldende skatte- og avgiftsregler skal forstås og gi innspill til nye reguleringer på vanskelige områder, som der man møter endrede samfunnsforhold på grunn av nye aktiviteter/teknologier eller tilfeller som ikke er behandlet tidligere. Hovedformålet er å styrke det nasjonale og internasjonale forskningsmiljøet og -samarbeidet på skatterettens område, for å legge til rette for fremdragende forskning både om innholdet av gjeldende regler og ideer for nytt regelverk i møte med nye samfunnsutfordringer. Finansiering fra Norges forskningsråd er på NOK 1 482 000 til nettverk og ph.d.-kurs.

“En grønnere markedsrett” (2023 – 2027) (Forskergruppen for Europarett)

Målet er å bidra til mer kunnskap om hvordan markedsreguleringen nasjonalt og internasjonalt kan legge til rette for at private aktører bidrar til det grønne skiftet. Prosjektet har som ambisjon å etablere og styrke nordiske og europeiske nettverk i konkurranserecht og offentlige anskaffelser. Finansieringen fra Norges forskningsråd er på NOK 1 458 000 til nettverk og ph.d.-kurs.

“Tvisteløsning på grunnplanet” (2023 – 2027) (Forskergruppen for sivilprosess og konfliktløsning)

Målet er å etablere et nettverk for å utvikle et solid kunnskapsgrunnlag for hvordan tvisteløsningsorganer bør reguleres på en sosialt bærekraftig måte, som øker tilliten til demokratiske prosesser og gir gjennomslag for loven som styringsmiddel ved å sikre privatpersoner og bedrifter en lik, reell tilgang til gode tvisteløsningsprosesser og rettsriktige løsninger. Finansieringen fra Norges forskningsråd er på NOK 892 000 til nettverk.

Merknader fra dekan og fakultetsdirektør

Dekan og fakultetsdirektør viser til redegjørelsen.

På denne bakgrunn fremsettes følgende

forslag til vedtak:

Fakultetsstyret tar saken til orientering.

Karl Harald Søvig

dekan

Øystein Iversen

fakultetsdirektør

18.10.2023

RASÆ/DANY

Vedlegg 1 FU-sak 39/21 – Strategi for bidrags- og oppdragsfinansiert virksomhet (BOA)
2022 – 2027 (uten vedlegg)

Vedlegg 2 Oversikt pågående prosjekter – BOA (utvalg)

Strategi for bidrags- og oppdragsfinansiert virksomhet (BOA) 2022-2027

Innledning

Fakultetets [strategi 2016-2022](#) og [handlingsplanen for forskning 2021-2022](#) skal revideres. Fakultetets egenevalueringssrapport til evalueringen av rettsvitenskapelig forskning i Norge JUREVAL (se styresak 102/20) og resultatene fra JUREVAL som vil foreligge 25. november 2021, vil sammen med resultater fra UiB FRAM, rammevilkår for kvalitet i forskning (se FU-sak 37/21), utgjøre et solid kunnskapsgrunnlag for kommende strategiprosess.

I strategiperioden 2016-2022 har det overordnede målet vært å utvikle fagmiljø som kvalifiserer for merkelappen “fremragende” ved å ta steget forbi tolkning av eksisterende regler, og mot forskning på «utforming av reglene, hvordan de faktisk virker i samfunnet og samspillet med andre faktorer»¹. I perioden har forventninger fra universitetsledelsen om at fakultetet satser på eksterne midler i excellence-kategorien² vært mer eksplisitt enn tidligere. Strategiens delmål for langsiktig oppbygging av grunnforskningsaktiviteter har vært å øke innsatsen for å hente inn eksterne midler, koble forskningsaktivitet mot og bidra aktivt til UiBs strategiske satsingsområder, øke tverrvitenskapelig orientering, samarbeide med andre institusjoner i rettslivet, satse på forskerrekuttering og utvikle høy internasjonal kvalitet på forskerutdanningen.

Delmålene er i stor grad innfridd, særlig grunnet betydelig innsats av enkeltforskere, men også på grunn av økt bevissthet om og vilje til å bygge fagfelleskap i og på tvers av forskergruppene og med større involvering av studentene. Den økte søknadsaktiviteten og tverrfaglig aktivitet har likevel ikke gitt utslag i form av økning i søknadsinnvilgelser og prosjekteierskap. Bedre resultatoppnåelse i konkurransen om eksterne forskningsmidler er en hovedutfordring for kommende strategiperiode.

Saksnotatet introduserer finansieringslandskapet, analyserer interne og eksterne utfordringer for BOA i rettsvitenskapen og legger fram mulige tiltak for neste strategiske periode. Det er viktig å påpeke at BOA-aktiviteten er én brikke i bygging av gode rammer for forskning og utdanning, og må drøftes i et helhetlig perspektiv i videre strategiutvikling. I et slikt helhetsperspektiv er det særlig grunn til å være oppmerksom på at økt BOA-aktivitet vil gi et betydelig større handlingsrom til å heve kvaliteten på utdanningstilbudet på 5. studieår.

Finansieringslandskapet

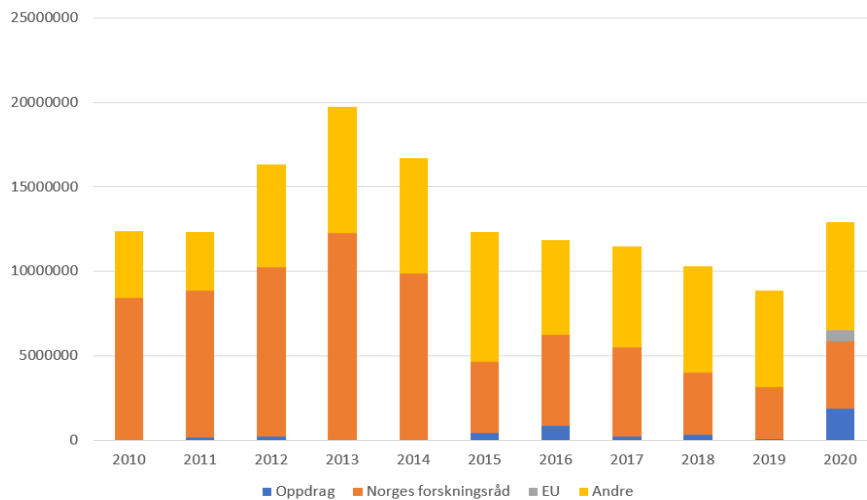
De samlede inntektene for fakultetet fra BOA i perioden 2010 – 2020 utgjør i gjennomsnitt i underkant av 10 % av fakultetets totalbudsjett. Dette er prosentvis den laveste BOA-andelen av fakultetenes totalbudsjett ved UiB. Se figur 1 for oversikt over BOA-inntekter 2010-2020. JUREVAL-egenevalueringen viser at det er synkende innvilgestrend i Forskningsrådet til tross for jevn søknadsaktivitet ved fakultetet og økende etterspørsel etter rettsvitenskapelig forskning i og utenfor academia. Se figur 2 for forholdet mellom søknader og tildelinger. (figur 2). Det har vært en jevn nedgang i eksternfinansierte prosjekter fra Forskningsrådet det siste ti-året. Etter forrige evaluering av rettsvitenskap i 2009, ble det lansert et jusspesifikt program (JUSISP) som gav relativt høy innvilgelse i 2010 med en omsetningstopp i 2013. I tillegg hadde fakultetet suksess i programmet GRUNNLOV i 2013. Begge disse var engangsutlysninger. Videre har ingen av de 14 søknadene som er sendt fra

¹ Strategi 2016-2022, s. 1.

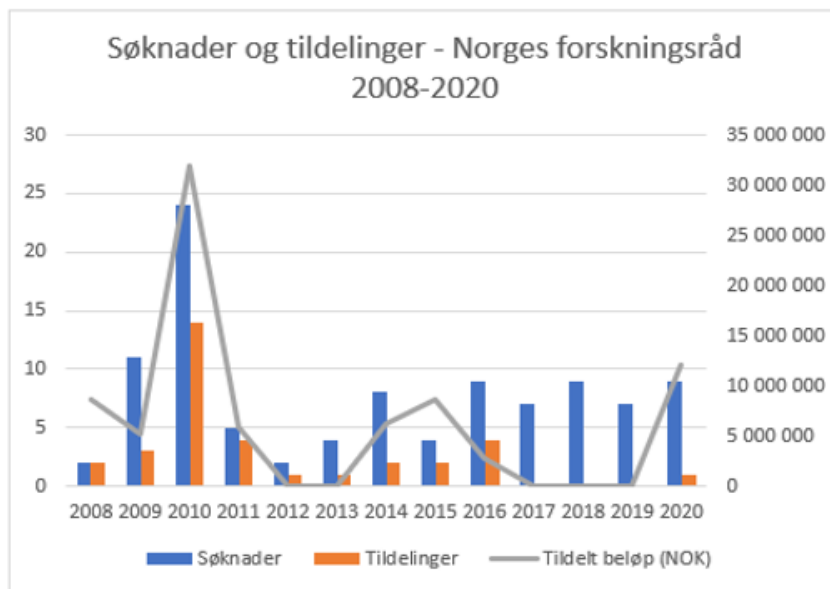
² Gjelder i hovedsak midler fra Forskningsrådet under paraplyen forskerprosjekt for fornyelse og Horizon Europe midler under pilar 1 Excellent Science.

fakultetet til grunnforskningsprogrammet FRIPRO siden 2016 blitt innvilget. Se vedlegg 1 for et utvalg prosjekter med eksterntfinansiering i perioden 2010–2019.

Figur 1 – BOA-inntekter 2010 – 2020 JUSS

Figur 2 – Søknader og tildelinger Norges forskningsråd 2008-2020

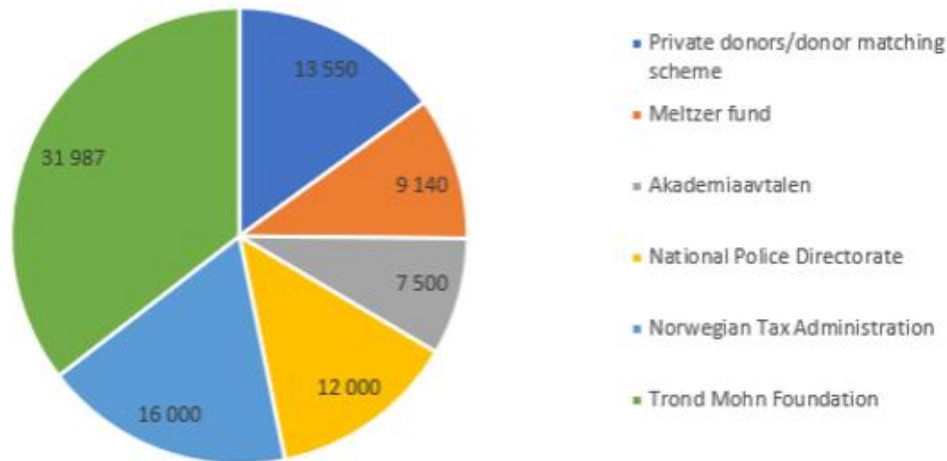

Den jevne søknadsaktiviteten til Forskningsrådet siden 2014 kan være et resultat av strategisk satsing på BOA ved fakultetet, økt press om prosjektresultater fra universitetsledelsen og de ansattes ønske om å rekruttere for å bygge opp forskningskapasiteten i en undervisningstung arbeidshverdag. Parallelt har våre forskere blitt attraktive samarbeidspartnere i tverrfaglige prosjekter eid av andre enheter internt, og andre institusjoner nasjonalt. Forklaringen på økt etterspørsel kan være at verdien av forskningsbidraget fra juss har blitt mer synlig blant annet gjennom solide bidrag til UiBs sentrale satsinger. Samtidig ser vi at de mange komplekse og grunnleggende omstillingsprosessene i samfunnet krever kunnskapsbaserte bidrag om rettslige strukturer og reguleringer.

I tillegg til kategoriene Norges forskningsråd og EU, deles midlene for eksterntfinansiering videre opp i kategoriene andre finansieringskilder og oppdrag.

For fakultetet er det særlig andre-kategorien som blant annet rommer private finansieringskilder og finansiering fra samarbeidspartnere i offentlig sektor som gir utslag i budsjettet. I perioden 2010 – 2019 kom rundt halvparten av BOA-inntektene fra private kilder, blant annet Trond Mohn Stiftelse og private givere. Av andre finansieringskilder er Skatteetaten, Politidirektoratet, Meltzer-fondet og Akademiaavtalen (samarbeidsavtale mellom UiB og Equinor). Se figur 3 for en oversikt over «andre» kategorien i BOA-inntektene. Se også vedlegg 2 for en samlet oversikt over BOA-midler ved fakultetet 2010–2019.

Figur 3 Andre finansieringskilder BOA – 2010 – 2019 (tall i NOK 1 000)

Selv om Det juridiske fakultet i den målte tiårsperioden ikke har lykket godt nok med søknader til Norges forskningsråd og EU i excellence-kategorien, har UiB samlet sett svært gode resultater å vise til. Per årsverk er det innhentet mer ERC-midler ved UiB enn ved noen annen institusjon i Norge. For kommende strategiperiode vil UiB sentralt ha som mål å løfte blikket fra excellence-kategorien i pilar 1 i Horizon Europe til de 6 tematiske klyngene i pilar 2 som handler om Globale samfunnsutfordringer og konkurransedyktig næringsliv. For Det juridiske fakultet er det fortsatt en vei å gå for å få økonomisk uttelling på søknader i excellence-kategorien. En nøkkel til suksess kan være økning i forskerkonsentrasjon for bygging av solide fagmiljø. Og et viktig redskap for å oppnå dette er eksterne midler. Fakultetet bør derfor gjøre sine egne strategiske valg i lys av den søknadskompetansen som er tilgjengelig ved fakultetet og manglende erfaring med tilslag så langt.

Utfordringer for rettsvitenskap og BOA

Utfordringen med å oppnå tilstrekkelig BOA-inntjening er et sammensatt problemområde som å sees i lys av forskningspolitiske og strukturelle begrensninger for rettsvitenskapen som kan oppsummeres i to punkter:

- Behovet for rettsvitenskapelig forskning reflekteres ikke i programporteføljen til Forskningsrådet
- Undervisningsbyrden ved de rettsvitenskapelige miljøene begrenser tid til forskning

Beslutningstakere bruker innvilgelse av søknader som målepunkt for kvalitet i forskning, i kombinasjon med publiseringsstatistikk og forskningens effekter på samfunnet. De svake tallene for tildelinger ved fakultetet må betraktes i lys av at det ikke har vært programmer for rettsvitenskapelig forskning eller en bevisst integrering av rettsvitenskapelige perspektiver i temaområder utenfor rettsvitenskapen i Forskningsrådets programportefølje siden 2010 (JUSISP). Tallene viser heller ikke at den økende etterspørselen etter juss i stor grad har blitt dekket av at de akademisk ansatte

deltar bredt i tverrvitenskapelige og andre disipliners prosjekter. Videre blir ikke “samfunnstrykket” i juridiske fag tatt høyde for. Bare økonomiske fag har større bidrag til verv, utvalg og andre komiteer med forskningsbasert kunnskap som har effekt på samfunnsstrukturer. Høy deltakelse i forskningsprosjekter som «eies» av andre enheter og utvalgsarbeid i grensesnittet forskning/samfunn gir ikke avtrykk når disiplinenes bidrag til FoU evalueres, og viktige deler av forskningsaktiviteten ved fakultetet faller utenfor måltallene.

Til tross for høy tverrfaglig og tverrsektoriell aktivitet som tar mye tid og ressurser, er søknadstrykket jevnt (som vist i figur 2). Dette skyldes imidlertid ikke økte personalressurser i perioden. Vi ser en svak vekst i akademisk personale, med et fall mellom 2015 og 2019. Frafallet har særlig påvirket fagmiljøer som allerede er sårbare og reduksjonen korresponderer med nedgang i tilførsel av inntekter fra eksterntfinansierte forskerprosjekter og reduksjon i antall ph.d.-kandidater fra 28,8 til 22 årsverk og ansatt i forskerstillinger fra 4 til 1,7. Det er ressurskrevende å produsere søknader av høy kvalitet og bedre resultatoppnåelse er vanskelig uten tilførsel av personalressurser og/eller ytterligere bruk av incentiver som kan motivere til innsats i en ellers presset forskerhverdag.

Tabell 1 – Faglige årsverk

Faglige årsverk Det Juridiske fakultet – UiB			
Stillingsbenevnelse	2010	2015	2019
	Faglige årsverk (Faglige årsverk	Faglige årsverk
Forsker	4	2	1,7
Førsteamanuensis	11,5	15	10,04
Førsteamanuensis II		0,2	
Postdoktor	5,8	2	4,5
Professor	15,8	31,5	33,65
Professor II	0,6	1,2	
Stipendiat	28,8	26,2	22
Universitetslektor	2	2	
Sum	68,5	80,1	71,89
<i>Antall studenter</i>	<i>2135</i>	<i>2310</i>	<i>2510</i>

Kilde: Faglige årsverk (styringsparameter) DBH. Dekan, vitass og andre stillinger er ikke tatt med. Personer som er tilsatt på timebasis (timelærere, hjelpelærere etc) rapporteres ikke i denne tabellen.

De strukturelle utfordringene gjør at BOA-strategien bør ha to parallelle spor:

- Styrke søknadskompetansen blant forskerne, gjerne så tidlig som mulig i karrieren, tilby solid forskningsadministrativ støtte og bruke et karriereutviklingsperspektiv i langsiktig planlegging av søknadsløp.
- Påvirke rammene for rettsvitenskapelig forskning gjennom innspill, dialog og i noen tilfeller krav til UiB sentralt, kunnskapsforvaltningen og beslutningstakere.

Det kunnskapspolitiske landskapet

Da JUREVAL ble introdusert av Forskningsrådet i 2019, var det et uttalt ønske å få utvidet kunnskapen om rettsvitenskapens egenart til bruk i fremtidig programplanlegging.

Fakultetet har derfor brukt JUREVAL-egenevalueringsmaterialet til å utforme spissede innspill om rettsvitenskapens rolle til forskningspolitiske prosesser, både direkte mot beslutningstakere og via UiB. Felles for innspillene har vært budskapet om at *det stadig økende behovet for juridisk ekspertkompetanse i grunnforskning, temabasert forskning og anvendt forskning, må anerkjennes ved*

at forskning på rettsregler og -systemer får en egen plattform i framtidige satsinger og programmer innen forskning og høyere utdanning.

I 2020 og 2021 har fakultetet blant annet gitt innspill til følgende interne og eksterne forskningspolitiske prosesser:

- UiB Fram-rapportutkast
- Rammer for evalueringen av de strategiske satsingene ved UiB
- Nasjonal strategi for rekruttering og forskerkarrierer
- Nasjonal veileder for akademiske karriereløp
- Stortingsmelding om verdiskaping for norske energiressurser
- Norsk deltakelse i det europeiske forskningssamarbeidet
- Revidering av langtidsplan for forskning og høyere utdanning (Vedlegg 3)
- Revidering av porteføljeplanen for Humaniora og samfunnsvitenskap i Forskningsrådet
- Videreutvikling av de temabaserte porteføljeplaner i Forskningsrådet

Porteføljeplanene til Forskningsrådet legger grunnlaget for framtidige investeringer og utlysninger. Det juridiske fakultet har fått ansvaret for å koordinere innspillene på tvers av fakultetene ved UiB til porteføljen «Demokrati, styring og fornyelse» der det skal vedtas ny plan i juni 2022. I tillegg vil fakultetet bidra med innspill til porteføljeplanene for «Velferd, kultur og samfunn», «Global utvikling og internasjonale relasjoner», «Energi, transport og lavutslipp» og «Muliggjørende teknologier». Arbeidet vil foregå i perioden desember til februar og vil potensielt være av stor betydning for synliggjøringen av rettsvitenskapen i finansieringsstrukturene.

Selv før JUREVAL-resultatene og revideringen av porteføljeplanene i Forskningsrådet foreligger, har det skjedd bevegelser i de budsjettmessige prioriteringene i Forskningsrådet i rettsvitenskapens favør ved at rettsvitenskap og “juridisk forskning” er blitt eksplisitt løftet frem som satsingsområder (se FU-sak om fremtidig finansiering Forskningsrådet 38/21). Tiltakene har blitt definert av sentrale personer i Forskningsrådet som “pre-JUREVAL”. Dette gir håp om at det også kan være rom for videre forhandling og gjennomslag “post-JUREVAL”.

Mulige tiltak

På bakgrunn av tendenser det siste ti-året, samt en vurdering av behov framover bør fakultetet konsentrere innsatsen mot et utvalg kanaler og søknadstyper som generelt sett krever høy kvalitet på prosjektforslaget, men som også vil gi høy økonomisk gevinst. Det anbefales å lage en plan for hvilke prosjekter man ønsker å «eie» og hvilke prosjekter man ønsker å være partner i. Rettsvitenskapen er svært ettertraktet i tverrvitenskapelige og tverrsektorielle prosjekter, og mange ansatte engasjerer seg bredt i andre enheters prosjekter. For at denne aktiviteten skal ha verdi for fakultetet, kan det være hensiktsmessig å utvikle retningslinjer og planer for partnerskap. Det er også noen type prosjekter fakultetet per i dag ikke har ressurser til å koordinere. Det gjelder for eksempel Horizon Europa—prosjekter i pilar 2. Her vil fakultetet likevel kunne bidra med solide partnerskap. Videre kan følgende tiltak kunne bidra til å styrke BOA ved fakultetet:

- a. Satse på grunnforskningsprosjekter i excellence-kategorien (Forskningsrådet og Horizon Europe, pilar 1) og større grad av eierskap i tverrfaglige prosjekter.
- b. Koble styrking av masternivå med BOA-strategi. Utlysninger av faste stillinger bør ses i sammenheng med BOA. Dette vil kunne sikre søknadsdyktige kolleger og gi mulighet til å sikre forskningsbasert undervisning i masterlinjer og til å få tverrfaglige perspektiver «inhouse».
- c. Koble søknadskunnskap/prosjektutvikling på utdanningen på masternivå. Øker man bevisstheten rundt strukturer for forskning og lærer opp i redskaper for prosjektutvikling tidlig, kan dette både øke interessen for forskning i mastersegmentet og man vil få kandidater inn i ph.d.-programmet med søknadsferdigheter.
- d. Involvere forskergruppene i å skape sterke fagmiljøer. Er det mulig å lage færre og større grupper? Skal forskergruppeleder ha mer ansvar forskningsstrukturen? Skal forskergruppene ha en rolle i prosjektutvikling? Bør forskergruppene involvere

studenter i større grad enn i dag? Hvordan kan forskergruppene bli mer synlige for studentene og samarbeidspartnere?

- e. Legge langsiktige søknadsplaner med karriereutviklingsperspektiv for enkeltforskere med særlig potensiale. En typisk plan kan bygge søkeren opp som prosjektleder over tid med mål om innvilgelse av mindre midler til å begynne med, så avansere med et forskerprosjekt fra Forskningsrådet og til slutt satse på grunnforskningsprosjekt i Horizon Europe.
- f. Lage en plan for kvalitetsforbedring av søknader for å øke tilslagsmuligheter. Dette kan gjøres ved å differensiere mellom førstegangssøkere og flergangssøkere og tilrettelegge egne søknadsstøtteprogram for hver kategori.
- g. Fastsette måltall for innvilgelse av søknader i kommende strategiperiode.

Videre strategiprosess

Saksnotatet redegjør for det nåværende kunnskapsgrunnlaget for arbeidet med å utvikle en strategi for økt bidrags- og oppdragsfinansiert virksomhet ved fakultetet. Resultatene av JUREVAL som blir offentliggjort 25. november vil gi ytterligere premisser for dette arbeidet. Arbeidet med JUREVAL ble godt forankret i organisasjonen. Utarbeidelsen av ny strategi for å øke den bidrags- og oppdragsfinansierte virksomheten som følge av evalueringen må også skje etter samråd med forskerne, forskergruppene, Forskningsutvalget og Fakultetsstyret.

I første omgang inviteres Forskningsutvalget til å komme med kommentarer og innspill til listen over mulige tiltak for å styrke fakultetets eksternfinansiering som er basert på dagens kunnskapsgrunnlag. Saksnotatet, med kommentarer og innspill fra Forskningsutvalget, vil deretter bli sendt styret for ytterligere orientering og innspill. Forskningsutvalget vil bli forelagt ny sak med en mer detaljert plan for strategiarbeidet når JUREVAL-rapporten foreligger.

Forslag til vedtak:

Forslaget til mulige tiltak justeres i tråd med de kommentarene som framkom i møtet.

Forskningsdekanen får fullmakt til å ferdigstille notatet for orientering og innspill fra styret.

Vedlegg:

1. Prosjekter med eksternfinansiering i perioden 2010–2019 (materiale fra JUREVAL)
2. Oversikt eksternfinansiering 2010–2019 (materiale fra JUREVAL)
3. Innspill fra Det juridiske fakultet til revidering av langtidsplan for forskning og høyere utdanning

Pågående prosjekter - BOA (utvalg)

Prosjekttittel	Finansieringskilde	Koordinator	Prosjektleder JUSS	Eksternfinansiering JUSS (NOK 1 000)	Oppstart
<i>Tvisteløsning på grunnplanet</i>	Norges forskningsråd	UiB JUSS	Anna Nylund	892	2023
<i>Et fremragende internasjonalt miljø for komparativ rett og rettskulturelle studier</i>	Norges forskningsråd	UiB JUSS	Søren Koch	1 761	2023
<i>Wicked Waters: Strengthening a Leading Research Environment for Wicked Problems in Green and Sustainable Maritime Governance in the Nordics</i>	Norges forskningsråd	UiB JUSS	Ignacio Herrera Anchustegui	1 299	2023
<i>En grønnere markedsrett</i>	Norges forskningsråd	UiB JUSS	Ronny Gjendemsjø	1 458	2023
<i>Skattelegging i en digital og global økonomi</i>	Norges forskningsråd	UiB JUSS	Henrik Skar	1 482	2023
<i>CENTENOL - Centre on the Europeanization of Norwegian Law - Understanding EEA Law as an integral part of Norwegian Law</i>	Norges forskningsråd	UiB JUSS	Christian Franklin	21 000	2023
<i>Rettslige implikasjoner av sammensatt (hybrid) virkemiddelbruk</i>	Forsvarsdepartementet	UiB JUSS	Knut Einar Skodvin	2 335	2023
<i>LAW-BALANCE</i>	Norges forskningsråd	UiB JUSS	Melanie Hack	9 999	2023
<i>CHILD-CRIM</i>	Norges forskningsråd	UiB JUSS	Linda Gröning	12 000	2023
<i>MSCA4Ukraine</i>	EU	UiB JUSS	Terje Einarsen	1 800	2023
<i>Trygde-/EØS-rett</i>	Arbeids- og inkl.dep	UiB JUSS	Christian Franklin	5 200	2021
<i>DIMENSIONS</i>	Norges forskningsråd	UiB JUSS	Linda Gröning	12 000	2021
<i>Designing a refined legal framework for offshore wind in the North Sea</i>	Akademiaavtalen	UiB JUSS	Sigrid Eskeland Schütz	5 000	2020
<i>Accounting for maternal deaths</i>	UiB GLOBAL	UiB JUSS	Henriette Sinding Aasen	3 500	2020
<i>Plast i havet</i>	UiB MARIN	UiB JUSS	Sigrid Eskeland Schütz	3 500	2020
<i>Causes and consequences of the legal architecture of climate politics</i>	UiB KLIMA og ENERGI	UiB JUSS	Sigrid Eskeland Schütz	3 500	2020
<i>Skatterettslige grunnbegreper i en ny tid</i>	Skatteetaten	UiB JUSS	Henrik Skar	16 000	2019
<i>BARN-NEMND</i>	Barne- og familiedep	UiB JUSS	Camilla Bernt	1 450	
<i>On Equal Grounds? Migrant Women's Participation in Labour</i>	Norges forskningsråd	HVL	Henriette Sinding Aasen	400	2021
<i>Freight logistics in sustainable cities (CITYFREIGHT)</i>	Norges forskningsråd	NHH	Sigrid Eskeland Schütz	250	2020
<i>ImpactWind Sørvest</i>	Norges forskningsråd	NORCE	Ignacio Herrera Anchustegui	2 600	2022
<i>HyValue - Norwegian centre for hydrogen research</i>	Norges forskningsråd	NORCE	Ignacio Herrera Anchustegui	10 226	2022
<i>Sustainable development for the Barents Sea</i>	Norges forskningsråd	UiB MN-fak	Sigrid Eskeland Schütz	400	2019
<i>COFUND SEAS</i>	EU MSCA	UiB MN-fak	Ignacio Herrera Anchustegui	1 300	2023
<i>Act on Offshore Monitoring (ACTOM)</i>	EU (ACT Era-Net)	UiB MN-fak	Sigrid Eskeland Schütz	450	2020
<i>TMS Thrustworthy AI</i>	TMS	UiB SV-fak	Malgorzata Cydecka	2 500	2023
<i>Norsk politirettshistorie</i>	Politidirektoratet	UiB SV-fak	Anne Lise Fimreite/Gert Johan K	13 200	2019
<i>Labour Related Activities (EQUALPART)</i>	Norges forskningsråd	UiO	Eirik Holmøyvik	500	2021
<i>Historicizing Intelligence: Tests, metrics and the shaping of contemporary society</i>	Norges forskningsråd	UiO	Linda Gröning	361	2021
<i>Klarspråk</i>	Kommunial- og distriktsdepartementet	UiO	Hans Chr Farsethås	3 400	2020